

ÅRSMELDING 2019

STANGE ALMENNING

INNHold

Dagsorden for årsmøtet	3
Virksomheten	4
Styret	4
Året 2019	5
Tømmeravtale	5
Tømmerpriser	5
Aktivt arbeid rundt fusjonen mellom Mjøsen og Glommen	6
Moelven Industrier	7
Flisavtale	8
Sørli	8
Stormfelling	9
Sertifisering, miljø og virksomhet i skog og utmark	10
Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand	11
Sammensetning og endringer i flora og fauna	11
Miljømessige og sosiale påvirkninger	12
Avvirkningen	13
Tynning	13
Tømmerleveranser 2019	13
Skogkultur	15
Markberedning	15
Foryngelseskontroll	15
Såing	15
Planting	16
Gjødsling	16
Ungskogpleie	17
Veger	17
Grenser	17
Jakt og fiske	18
Elgjakt	18
Hjortejakt	18
Rådyrjakt	19
Beverjakt	19
Jakt på store rovdyr	19
Småviltjakt	19

Fiske.....	20
Bruksrett.....	21
Beitesaken og eiendomsretten	23
Industriengasjement	24
Koier	24
Utleie arbeidskraft.....	25
Hytteområder.....	25
Mjøsli	25
Granerudsjøen Nord.....	26
Tekniske installasjoner	26
Finansforvaltningen.....	26
Styrets hovedfokus for 2020	27
Resultatregnskap	28
Balanse	29
Kontantstrømoppstilling	31
Noter	32
Avdelingsregnskap.....	39
Revisjonsberetning	41

Alle foto: Jørn Harald Sørli

DAGSORDEN FOR ÅRSMØTET

Tingvold / Søndre Elton
Fredag 27. mars 2020

14.00 – Årsmøtet begynner på Tingvold

1. Styreleder åpner årsmøtet
2. Valg på nytt allmenningssyre og ny valgkomité
(stemme kan også avgis på Søndre Elton etter
årsmøteforhandlingene senere på dagen)
Avsluttes kl 17.00

18.30 – Årsmøtet fortsetter på Søndre Elton

3. Valg av møteleder
4. Valg av to bruksberettigede til å underskrive protokollen
5. Årsberetning, regnskap og revisjonsberetning
6. Orientering om planer for kommende års virksomhet
7. Fastsettelse av styrets godtgjørelse
(forslag fra valgkomitéen)
8. Fastsettelse av revisors godtgjørelse samt oppnevning av
revisor for neste års regnskap
9. Fastsettelse av valgkomiteens godtgjørelse
(forslag fra styret)
10. Behandling av eventuelle innkomne saker til årsmøtet
11. Avgi uttalelse i andre saker som framlegges av
allmenningstyret med anmodning om uttalelse fra
årsmøtet
12. Presentasjon av nye kandidater til styret. Valget fortsetter
umiddelbart etter at årsmøteforhandlingene er avsluttet,
herunder også valg av valgkomité. Valgkomitéen
oppfordrer flest mulig til å avgi stemme først etter at
kandidatene har fått mulighet til å presentere seg.

Etter årsmøtet vil det bli servert middag.
Resultatet fra valget kunngjøres mot slutten av middagen.

Velkommen til årsmøtet!

VIRKSOMHETEN

Stange Almenning (SA) ligger i både Stange og Eidsvoll kommune, og utgjør et areal på 126.000 dekar. Stange Almenning sorterer under kategorien «bygdeallmenning» og er derfor underlagt Lov om bygdeallmenninger av 19. juni 1992. Virksomheten omfatter skogbruk og ulike former for utmarksnæring. Som stor skogeier hviler det et tungt ansvar på både styret og administrasjonen i forhold til langsiktighet i forvaltningen av arealene. Ressursgrunnlaget skal overlates til kommende generasjoner med minst like gode forutsetninger som i dag, for å stimulere til investeringer i bygdas landbruk. Styret finner denne målsettingen ivaretatt og slår fast at det er grunnlag for fortsatt drift.

STYRET

Styret har i 2019 bestått av Sverre Lang-Ree (styreleder), Jon Tomassen (nestleder), Lars Gudbrand Gløtvold, Valborg Alhaug og Ole Bjarne Enger.

Varamedlemmer: Marit Lundby, Martin Mostue, Leif Ove Lysgård, Kjersti Bergseng.
Valgkomite: Erling Vold (leder), Ingeborg Opsand, Arne Hushagen, Nils Olve Gillund og Birgitte Skaare. Revisor: BDO A/S v/statsautorisert revisor Tom Erik Lehne.

Årsmøtet ble gjennomført på Søndre Elton Gård den 5. april 2019. Det var i alt 45 personer til stede.

I løpet av 2019 har styret behandlet 81 saker og avholdt sju styremøter. Det er i tillegg gjennomført møter i samarbeid med styret i Romedal Almenning vedrørende strategier og finansforvaltning.

STANGE ALMENNING HAR FØLGENDE REPRESENTASJONER I ULIKE STYRER:

Hedalm Holding AS: Rune O. Brenna

Kulturutvalg: Valborg Alhaug

Mjøsli: Sverre Lang-Ree og bestyrer

Landbruksrådet: Valborg Alhaug

Arbeidsutvalg i RASA som koordinerer og forbereder styremøter:

Sverre-Lang Ree, Lars Maagaard og bestyrer

INTERNE UTVALG:

Beiteutvalg: Ole Bjarne Enger

Bruksrettsutvalg: Ole Bjarne Enger og Jørgen P. Nermo fra administrasjonen

Stikkprøvekontroll bruksrett: Lars Holth og Jørgen P. Nermo

Finansutvalg: Jon Tomassen og bestyrer (felles med RA)

KS/AS Lindstad: Sverre Lang-Ree og Rune O. Brenna

PERSONALET

Det administrative samarbeidet mellom Stange og Romedal fungerer godt. Administrasjonen har ansatt Hege Rønningen som kontormedarbeider. Hun erstatter Susanne Øverland som gikk over til en ny jobb i meldingsåret.

Pr. 31.12.2019 hadde Stange Almenning 3 ansatte.

Sykefraværet i bedriften i 2019 var på: 2,05 %.

Allmenningenes pensjonsforpliktelser forvaltes av DNB Forsikring.

ÅRET 2019

TØMMERAVTALE

Allmenningens volumer krever lite oppfølging fra de som kjøper og videreselger virke til industrien. Det er allmenningens egne ansatte som kontrollerer plandata, planlegger driftene med foryngelsestiltak og følger opp selve gjennomføringen. Vi har et eget innleid entreprenørkorps som kjører fast på begge de to allmenningene. Dette gir en jevn og forutsigbar flyt.

Det tilstrebes at årets drifter gjennomføres mest mulig geografisk konsentrert, slik at forberedelse av veier begrenses mest mulig, og at maskinene kan holdes i gang uten tidsavbrudd for flytting. Det sparer kostnader ved driften. Veinettet vurderes og utbedres løpende, og har en standard som sikrer utkjøringen også i perioder da føreforholdene generelt bremser logistikken i skogbruket.

Både sommer- og vintervedlikeholdet av veiene driftes av en innleid entreprenør som opererer i samråd med administrasjonen, eller i prekære tilfeller direkte med transportørene. Disse har på sin side lang erfaring med veiene på allmenningen og er garantister for effektiv tømmerflyt til avtalt sted. Til sammen er dette et godt samkjørt maskineri.

For de ulike omsetningsleddene representerer dette nokså store og forutsigbare volumer, uten behov for praktisk oppfølging av driftene. Dette i motsetning til vanlige skogeiendommer der omsetningsleddene gjerne håndterer alt fra planlegging og drift, til transport og foryngelse. Allmenningens volumer krever liten innsats for omsetningsleddene og er samtidig viktige for oppfyllelse av omsetningsleddenes avtaler med industrien. Tømmerprisene som allmenningen oppnår skal derfor være en god del høyere enn normalen i gårdsskogbruket, noe som har vært en prioritert oppgave for administrasjonen.

Massevirket har derfor blitt omsatt gjennom ulike kanaler siden 2017. Dette skapte en nerve til våre kjøpere, noe som var nødvendig for å oppnå de prisene som så vidt store og sikre volumer tilsier. En treårig avtale om leveranse av sagtømmer til Moelven Industrier gjaldt ut året 2019, og administrasjonen startet sonderinger i markedet på forsommeren samme år. Romedal Almenning og Stange Almenning hogger til sammen rundt 100.000 kubikkmeter tømmer i året og forhandlet sammen med Løiten Almenning og Vang Almenning.

På dette tidspunktet var fusjonen mellom Glommen Skog og Mjøsen Skog et faktum, og vi erfarte fra første stund at den nye organisasjonen var bevisst allmenningenes betydning for den samlede omsetningen i Glommen Mjøsen Skog. Det ga seg utslag i prisforhandlingene og de fire allmenningene undertegnet på forsommeren 2019 en treårsavtale for både massevirke, sagtømmer og flis til grøfting og husdyr.

TØMMERPRISER

Kjernevirksomheten for allmenningen er skogsdrift. Styret er derfor opptatt av høyest mulig avkastning fra skogen, samtidig som vi vedlikeholder grunnlaget for høsting over tid. Tømmerprisene er imidlertid uforutsigbare i et marked som til syvende og sist er globalt forankret. Prisen på massevirket avhenger av den globale etterspørselen etter langfibret masse, og selv om våre leveranser av sagtømmer skjer til nærliggende industri så er markedet styrt av det som skjer i verden for øvrig.

Store stormfellingene og billeskader i Europa fylte gradvis opp sagbrukene i vår verdensdel med billig råvare fra høsten 2019. Også trekjemisk industri fikk sin andel av råvare fra disse områdene. Vi

opplevde et gradvis prisfall fra høsten og frem mot jul, og intensiverte de planlagte driftene for å unngå forverringen av priser ved årsskiftet. Mild vinter har bremsset skogdriften og bidratt til mindre lager, men det er samtidig spenning knyttet til hvordan forholdene for billeutvikling blir på våren og sommeren i Europa sett under ett. Hvis betingelsene for sverming ligger til rette kan dette skje i flere omganger gjennom sommeren, og utløse hogst ut over normalen. Skogsvirke er imidlertid ferskvare, og selv om det dreier seg om store volumer så balanseres markedet oftest raskere enn forventet. Styret er derfor usikre på hvordan situasjonen blir gjennom året og hvordan dette vil påvirke tømmerprisene. Budsjettet er derfor lagt nøkternt både på inntekts- og kostnadssiden.

AKTIVT ARBEID RUNDT FUSJONEN MELLOM MJØSEN OG GLOMMEN

Rammebetingelser som sikrer at vi kan drive skogbruk er ingen selvfølge. Tømmerpris og næringspolitikk er i denne sammenheng to bærebjelker som er føyd sammen, og som er skogeierorganisasjonenes fremste oppgave. For å ivareta våre rettigheter til å drive næring med basis i skog og utmark må vi løpende kunne vise at skogbruket betyr noe for landet. Størst mulig volum av råstoff levert til industrien er viktigste måleparameter for vårt bidrag til verdiskaping, sysselsetting og velferd. Siden tømmerprisene er helt avgjørende for hvor mye tømmer som hogges, er de også avgjørende for de resultatene vi kan påberope oss i samfunnsregnskapet.

Skog- og trenæringen er utpekt som en av de viktigste bidragsyterne til fremtidens verdiskaping, og skogbruket generelt har mer å gå på i forhold til utnyttelse av potensialet som ligger i en samlet og økende tilvekst. Derfor har allmenningen fokusert skarpt på organisasjonens evne til å manøvrere i

virkesmarkedet, og sett behovet for å utvikle en større enhet med tyngre markedsrett. Industrien er villig til å betale bedre til leverandører som kan gi sikkerhet for leveranse av et betydelig volum med lave transportkostnader. Verken Mjøsen eller Glommen kunne skilte med disse forutsetningene hver for seg. Glommen hadde geografisk nærhet til svensk masseforbrukende industri, men ikke volum nok til å gi sikkerhet for tilstrekkelige leveranser. Mjøsen hadde på sin side ingen av delene. Til felles hadde Glommen og Mjøsen det samme markedet og den samme logistikken – jernbane i to dalfører med Rørosbanen som bindeledd.

Sammen ville de begge oppnå status som en nærliggende leverandør til tremekanisk industri i Norge og massevirkemarkedet i Østfold og Sverige. Styret anså det derfor som ytterst viktig at de to organisasjonene ble til en robust forhandlingspart overfor industrien. Sammen med administrasjonen tok styrelederne Romedal-, Stange-, Løiten- og Vang Almenning en fremtredende rolle i debatten rundt fusjonen. For å lykkes måtte dette vedtas med 80% flertall i begge andelslagene, og det var lenge svært usikkert om det ville lykkes. De fire styrelederne tok kraftige oppgjør med kritikere til fusjonen i ulike medier i Innlandet, noe vi kan anta at fikk stor betydning for utfallet av avstemningen. Fusjonen ble vedtatt nærmest enstemmig i Mjøsens årsmøte.

MOELVEN INDUSTRIER

Glommen Mjøsen Skog eide til sammen 41% av Moelven Industrier frem til slutten av 2019. Viken Skog, AT-Skog, Felleskjøpet og Eidsiva eide i all hovedsak de øvrige aksjene i selskapet. For Glommen-Mjøsen Skog var det ikke behov for et større eierskap, siden aksjemajoriteten i selskapet lå hos skogeierne. Felleskjøpet og Eidsiva hadde på sin side lenge uttrykt ønske om å selge seg ut, men på grunn av strenge aksjonæravtaler mellom de ulike eiergruppene var aksjene tungt omsettelige i det åpne markedet.

I starten av desember 2019 forsøkte Viken- og AT Skog å kjøpe ut Felleskjøpet og Eidsiva. Prosessen hadde foregått i det skjulte over lang tid. Både fremgangsmåten og timingen så tett på jula kunne tyde på at oppkjøpet var ment for å vinne kontroll over Moelven og redusere Glommen-Mjøsen Skog sin innflytelse. Skogeiere i vest har andre utfordringer enn her i øst, og det var en fare for at Moelven kunne bli brukt som verktøy i tømmermarkedet i vest, på bekostning av øst. Videre kan det antas at Moelven som industrivirksomhet vil ha svakere forutsetninger for drift i det vestre markedet. Dette ville påvirket lønnsomheten og overlevelsesnivåen i et selskap der skogeierne i øst eier store andeler.

Oppkjøpet ble satt ut i livet uten intern koordinering i skogeiersamvirket. Styrene i Romedal- og Stange Almenning anså dette som uheldig både for langsiktige avsetningsmuligheter, prisen på tømmer og verdien av aksjeposten i Moelven. Administrasjonen gikk derfor ut i media for å belyse de uheldige konsekvensene dette kunne innebære, både for Moelven og for Skogeiersamvirket. Hensikten var å ansvarliggjøre de som sto bak oppkjøpet overfor en samlet skognæring. Glommen Mjøsen Skog lyktes med å stille betydelig kapital gjennom julen, og benyttet sin mulighet til å kjøpe ut sin prosentvis andel av aksjene som var i omloop. Denne forkjøpsretten til aksjer som ble satt i omloop var nedfelt i aksjonæravtalen. Dette innebærer at Glommen Mjøsen Skog nå eier 71% av konsernet.

FLISAVTALE

Administrasjonen har over lengre tid jobbet med løsninger på hvordan allmenningen kunne bidra til sikker tilgang på husdyrflis til eierne.

Bakgrunnen for allmenningens rolle i flisforsyningen går tilbake til den tiden da de lokale sagbrukene var i drift, og bruksberettigede kunne hente flis fra produksjonen. Da sagbrukene ble solgt og senere lagt ned som et ledd i en nødvendig strukturrasjonalisering i sagbruksbransjen, så tok allmenningen et ansvar for å skaffe til veie flis gjennom avtaler med den industrien som kjøpte allmenningens tømmer. Dette ble over tid en praksis som av mange har blitt oppfattet som et ansvar, uten at det er formelt forankret som del av organisasjonens oppdrag.

Flis er uansett kritisk viktig for ulike anvendelsesområder hos de bruksberettigede, og allmenningen er den parten som er i best posisjon for å forhandle frem disse volumene. Ulempen ved dette er at flis historisk har blitt brukt som forhandlingskort fra industriens side i tømmerprisforhandlingene, og begrenset mulighetene for å fremforhandle de best oppnåelige sagtømmeravtalene.

Administrasjonen arbeidet åpent med ulike forsyningsløsninger for å kunne fristille flisleveransene fra tømmeret. Da forhandlingene om nye tømmeravtaler var i gang så kom imidlertid allmenningen til enighet med kjøper om en helhetlig løsning som omfattet både sagtømmer, massevirke og flis for en treårsperiode. Styret er tilfreds med avtalen og oppfatter å ha lyktes med å fremforhandle gode priser på både skurtømmer og massevirke, uten at avtalen om flis har innvirket negativt.

SØRLI

Takket være et godt samarbeid med blant andre Stange Kommune, er tømmerterminalen på Sørli sikret i videre jernbaneplaner. Dette har stor betydning for kostnader og tømmerlogistikk også langt utenfor våre nærområder. Sørli ligger tett ved «Norges mest sentrale veikryss», rett ved skillet mellom E6 og RV3, og samtidig lett tilkomst til RV24 østover. I tillegg er det ingen konflikter knyttet til dyrket mark, tettbebyggelse eller vernede områder på Sørli. Det jobbes derfor med muligheten for å få Sørli oppgradert til en flerbruksterminal som også kan håndtere annet gods enn tømmer. Å skape omlastingsmulighet fra vei til bane er høyt politisk prioritert, og bør være mulig. En flerbruksterminal vil samtidig være et viktig element i tilretteleggelsen for utvikling av industriarealer. Stange Almenning har foreslått å flytte deler av Moelven Industrier til Sørli, slik at det blir frigjort egnet plass for Innlandssykehus ved Moelv. Styret mener at anleggelse av fremtidsrettet transportintensiv videreføring nødvendigvis må legges ved jernbane, og at næringsutvikling må være et delmål i så store prosjekter som akkurat nå blir gjennomført på samferdselssiden i vår kommune. Samfunnskostnadene ved å vente med slike tilleggsinvesteringer er vesentlig høyere enn å gjøre alt i forbindelse med hovedprosjektet. Akkurat dette er også påpekt av Riksrevisjonen, som ber jernbanemyndighetene om å intensivere tilretteleggingen for omlasting. Om vi lykkes med å skape politisk forståelse for tilleggsinvesteringene så har Stange Almenning allerede til sammen 640 dekar på Sørli inne som næringsareal i den nye arealplanen til Stange kommune. Dette er arealer hvor det ligger godt til rette for framtidig bedrifter og industri som utnytter ulike deler av tømmerstokken og/eller andre produkter fra primærnæringssektoren.

STORMFELLING

Blåsten den 6. juni var over på noen minutter, men rammet kraftig i deler av allmenningen. Resultatet ble at ca 4 300 m³ ble blåst over ende. Omfanget ble kartlagt fra fly og oppryddingsarbeidet raskt satt i gang. Tidspunktet det skjedde på var utfordrende, siden sagbrukene var i ferd med å kjøre ned produksjonen mot sommerferien. Store volumer inn på sagbrukstomta i denne perioden kunne lett ført til lagringsskader på virket. Derfor ble det prioritert å hente ut skadd virke uten rotkontakt. Det vil si tømmer som ikke lenger kunne opprettholde et minimum av vannforsyning fra rotsystemet. Det man oppfatter som vanlige «rotvelter» ble derfor liggende til sagbrukene igjen kunne ta imot tømmer. På denne måten unngår man lagerskader i form av misfarging av veden i tømmeret. Situasjonen utløste erstatning fra Skogbrand Forsikring.

SERTIFISERING, MILJØ OG VIRKSOMHET I SKOG OG UTMARK

Stange Almenning er medlem av Glommen Mjøsen Skogs FSC® gruppe-ordning (FSC-C103851) og skogforvaltningen på eiendommen skjer i tråd med FSC Prinsipper og Kriterier. Glommen Mjøsen Skog er sertifisert gjennom Soil Association Certification Ltd. I tillegg er Stange Almenning medlem av Glommen Mjøsen Skogs PEFC sertifikat, og følger Norsk PEFC Skogstandard.

Arbeidet på dette feltet er underlagt ulike kontrollrutiner fra både sertifikatholder og uavhengig tredjepart. Som stor aktør blir allmenningen oftest valgt ut som gjenstand for full gjennomgang av alle miljørutiner i de jevnlige kontrollene som gjennomføres. I meldingsåret har vi hatt grundig revisjon av systemer, rutiner og konkrete drifter, uten at det er påvist vesentlige mangler. Dette omfatter alt fra ansettelses- og kontraktsforhold til sikkerhet i gjennomføring og detaljerte miljørutiner. Dette ble også gjennomført i 2019. To ulike forhold med miljøavvik ble da rutinemessig forelagt for miljørevisoren.

En av disse episodene knyttes til skogsgjødsling, der det ble stilt spørsmål fra skogmyndighet om vi burde ha lagt påkrevet «buffersone» mot en bestemt bekk. Bekker som har vannføring gjennom hele året merkes spesielt på kartet og skal ha en sone mot bekkeløpet som ikke tilføres gjødsel. I dette tilfellet stemte vår erfaring med bekken, altså at det ikke var vannføring gjennom hele året. Vi gjødsltet derfor helt inntil vannløpet. Skogmyndighetene mente på sin side at dette var feil merket på kartet og at bekken rent faktisk hadde vannføring året rundt. Saken er prinsipielt viktig, fordi det dreier seg om hvem som har bevisbyrden når både kart og lokalkunnskap trekkes i tvil. Saken ble derfor fra vår side klaget inn for Fylkesmannen, der vi fikk medhold. Saken ble også forelagt miljørevisor som sluttførte sin kontroll av allmenningen uten anmerkninger, allerede før saken var behandlet hos Fylkesmannen.

Den andre saken dreier seg om ungskogpleie. Vi avhengige av innleid arbeidskraft fra eksterne leverandører for å kunne følge planene for planting og ungskogpleie. Vi har de senere årene benyttet Elvelund Skogpleie AS, samt Glommen / Mjøsen SA. Arbeidene har gjennom flere år vært utført på en utmerket måte, uten avvik eller merknader fra offentlig skogbruksmyndighet. I juli 2019 oppdaget imidlertid skogbruksmyndighetene et avvik på ungskogpleie utført øst i allmenningen. Rent konkret dreide dette seg om fjerning av kantsone mot myr. Vi tok dette på største alvor, og stoppet derfor umiddelbart alt arbeid med ungskogpleie. Dette samtidig som utførende operatør, Glommen / Mjøsen Skog SA ble varslet. I ettertid har vi befart alle bestand der ungskogpleie er utført i 2019, og det er ikke avdekket ytterligere brudd på PEFC-standard. Så vel utførende entreprenør som Stange Almenning har gjennomgått sine rutiner for opplæring og kommunikasjon. Vi mener derfor at slike avvik ikke skal finne sted i fremtiden.

Styret er opptatt av at virksomheten på eiendommen følger de retningslinjene vi er underlagt. Dette har stor betydning for muligheten til å få utøve kjernevirksomheten på eiendommen over tid, og styret er derfor godt tilfreds med at også ekstern kontroll av vår aktivitet underbygger oppfatningen av faglig etterrettelighet.

Det er utført gjødsling på 522 da og brukt 28 tonn Optikas Skog som gjødsel. Det har ikke blitt sprøytet skog i 2019.

SKOGENS TILVEKST, FORYNGELSE OG GENERELLE TILSTAND

Allmenningen har egen forvaltningsplan og skogbruksplan for eiendommen. Planene inkluderer kartfestet beskrivelse av miljø- kulturminne- og flerbrukshensyn. Planene blir revidert regelmessig.

Siste skogstakst, fra 2012, viser en beregnet tilvekst på 54 981 m³. Gjennomsnittlig hogstkvantum de siste fem årene har vært omlag 30 000 m³ / år i sluttavvirkning. Siste års avvirkning er nærmere omtalt i eget avsnitt.

Stange har sammen med Romedal Almenning vedtatt en egen foryngelsesstrategi som er utgangspunktet for alt arbeid med foryngelse på allmenningen. Foryngelsesstrategien revideres jevnlig, og senest i januar 2018. Gran forynges både ved planting og naturlig foryngelse, mens furu og lauv i all hovedsak forynges naturlig.

Foryngelsen overvåkes gjennom allmenningens egne foryngelseskontroller, der alle foryngelsesfelter blir oppsøkt en viss tid etter hogst. Kontroll er utført i henhold til foryngelsesstrategi. I tillegg er alle nye plantefelt kontrollert etter tørkesommeren i 2018. I tillegg trekkes allmenningen hvert år ut til foryngelseskontroll i regi av kommunal skogbruksmyndighet. Gjennomførte kontroller viser at vi som skogeier følger vedtatt strategi.

SAMMENSETNING OG ENDRINGER I FLORA OG FAUNA

Allmenningen har god statistikk over jaktutbytte, beiteforhold mv. Det har vært en stor tilbakegang i beitebruken av småfe som kan knyttes til rovdyrskader. Det har også vært en tilbakegang i småviltbestanden de senere årene. Over et lengre tidsrom har det også vært en tilbakegang av ROS-arter (rogn, osp, selje) som er viktige beitearter for hjorteviltet. Allikevel er beiteskader på furu beskjedne for øyeblikket. Fremmede arter som rødhyll øker i utbredelse – spesielt i lavereliggende områder. Generelt vurderes likevel status for flora og fauna som stabil på eiendommen. Det vises forøvrig til egen omtale av beiteforhold, jakt og fiske.

MILJØMESSIGE OG SOSIALE PÅVIRKNINGER

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak gjøres det en før- og ettervurdering. I dette ligger kvalitetssikring gjennom bruk av offentlige databaser for miljøverdier og kulturminner. Biologisk rådgiver benyttes til avklaring av artsfunn og naturtype-områder. Alle driftsområder befares på barmark før drift.

Etter avsluttet skogsdrift gjennomføres sporutbedring og eventuelt grøfterensk så fort det er praktisk mulig hensyntatt føreforhold.

Allmenningen er berørt av ett verneområde på eiendommen. Området ligger i tilknytning til Romsetra. Ansvarlig forvaltningsmyndighet er Fylkesmannen. Det vernede barskogreservatet på 3,5 daa overvåkes ikke hvert år.

Det er gjennomført miljøregistrering på eiendommen, og 7202 daa er avsatt som nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper og hensynsområder. Av dette kan 2176 daa skjøttes etter spesiell instruks, mens 5026 daa skal være urørt.

Nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper og hensynsområder overvåkes av allmenningen selv. I tillegg gjennomføres det stikkprøvebaserte kontroller i regi av sertifikatholder. I 2019 hadde Stange Almenning en ekstern FSC revisjon og en internrevisjon fra Mjøsen og en internrevisjon fra Glommen. Alle revisjoner er gjennomført uten merknader. Allmenningen har i 2019 overvåket 14 MiS-figurer i egen regi. Alle de oppsøkte biotopene var intakte.

Det er ikke avdekket skader eller andre utilsiktede forstyrrelser på verneområder, nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper eller hensynsområder i 2019.

Reirbiotoper overvåkes i samarbeid med Norsk Ornitologisk Forening (NOF) og Stange kommune. Det er ikke registrert noen negativ påvirkning på noen reirbiotop i 2019. Det er utført drift ved rovfuglreir i godt samarbeid med NOF. Under driftsplanlegging er det funnet nye rovfuglreir. Disse er merket og lagt i register i samarbeid med NOF og Stange kommune.

Tiurleiker overvåkes i samarbeid med Stange JFF. Det ble gjennomført leikregistreringer i 2019.

Allmenningen har betydelig aktivitet knyttet til fritidsaktiviteter og friluftsliv.

Skogsbilvegene er åpne for fri ferdsel store deler av året, mot betaling av bomavgift. Allmenningen har gjennom representasjon og møter jevnlig dialog med aktuelle brukergrupper.

Det alt vesentlige av skogkulturarbeidene utføres av innleid arbeidskraft. Her er det hovedsakelig utenlandske operatører som benyttes, gjennom anerkjente underleverandører. Våre egne ansatte utfører tiltak på felt der det er nødvendig med bred skogfaglig kompetanse og lokal erfaring.

Sagtømmeret blir i hovedsak foredlet på regionale sagbruk, mens massevirket i stor grad går til Sverige og til dels østfoldindustrien i Norge.

Det er ikke registrert vesentlige endringer eller konflikter knyttet til sosiale forhold siste året.

AVVIRKNINGEN

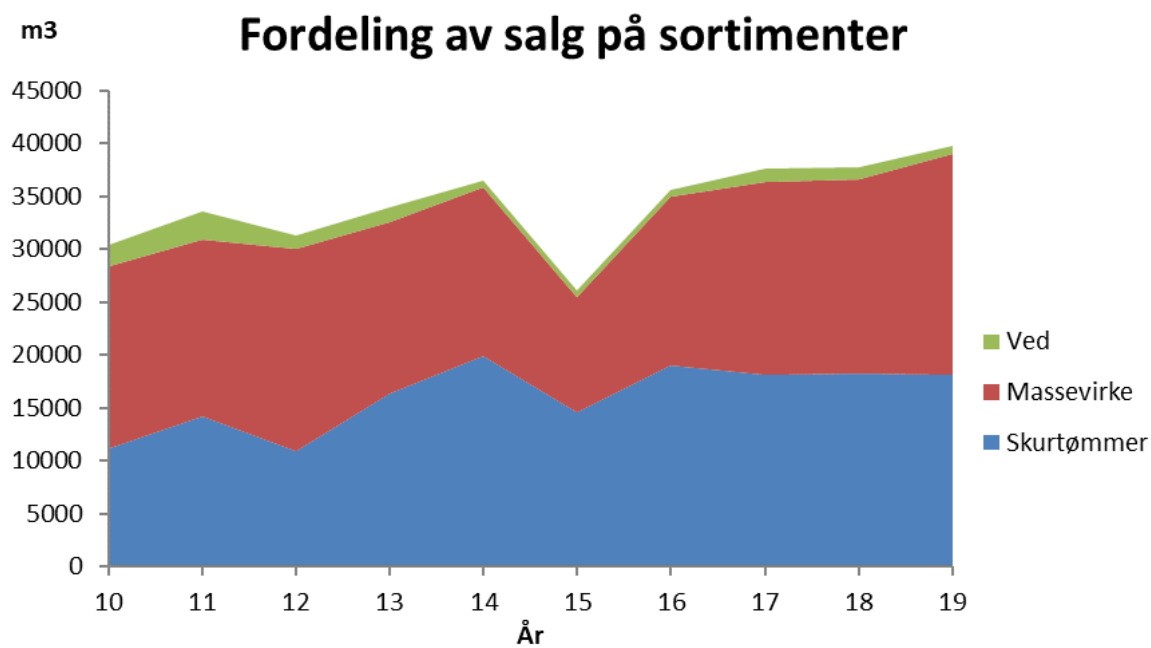
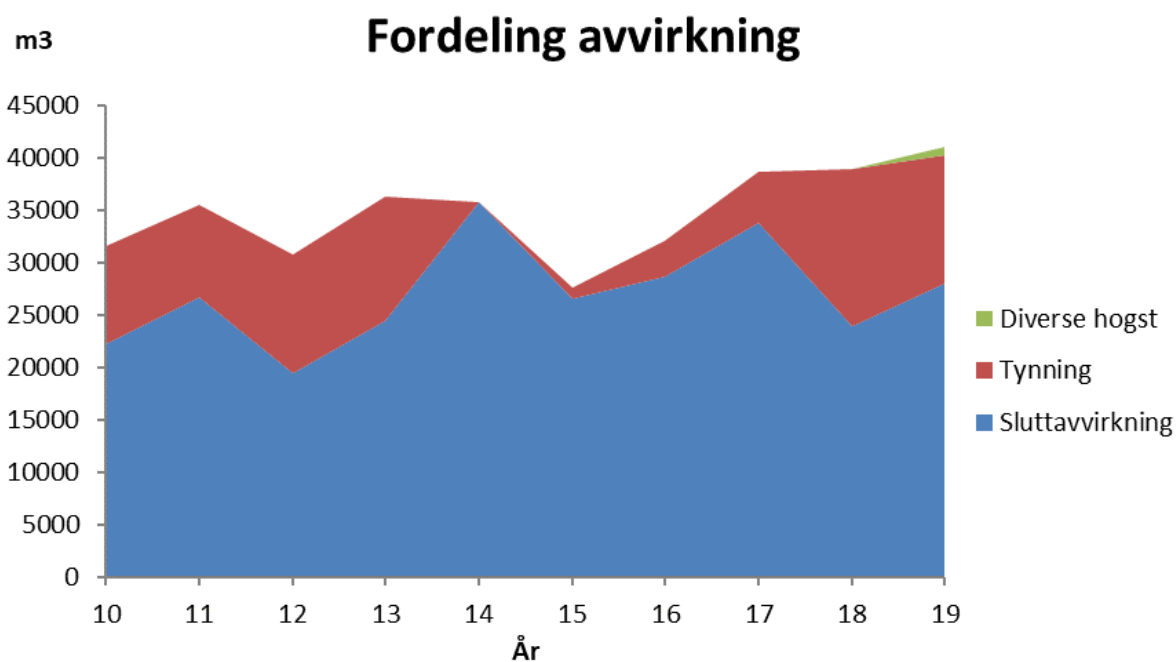
Det er avvirket 41 056 m3 i 2019. Av dette var 23 794 m3 ordinær sluttavvirkning. I tillegg er det pyntet opp 4 272 m3 etter vindfall i juni. Hogst av vegkanter langs Lysjøvegen utgjorde 737 m3. All avvirkning er i utgangspunktet maskinell, med tillegg av noe manuell felling til hogstmaskin i vanskelig terreng. Årets budsjett var på 25 000 m3 sluttavvirkning og 15 000 m3 tynning. På grunn av gode priser og forventet prisnedgang, ble det tatt ut noe ekstra sluttavvirkning i 2019.

TYNNING

Det ble avvirket 12 253 m3 i tynning i h.kl 3 og 4. Dette utgjør 29,8 % av volumet. Det er ikke benyttet rotstopp eller urea i forbindelse med tynning.

TØMMERLEVERANSER 2019

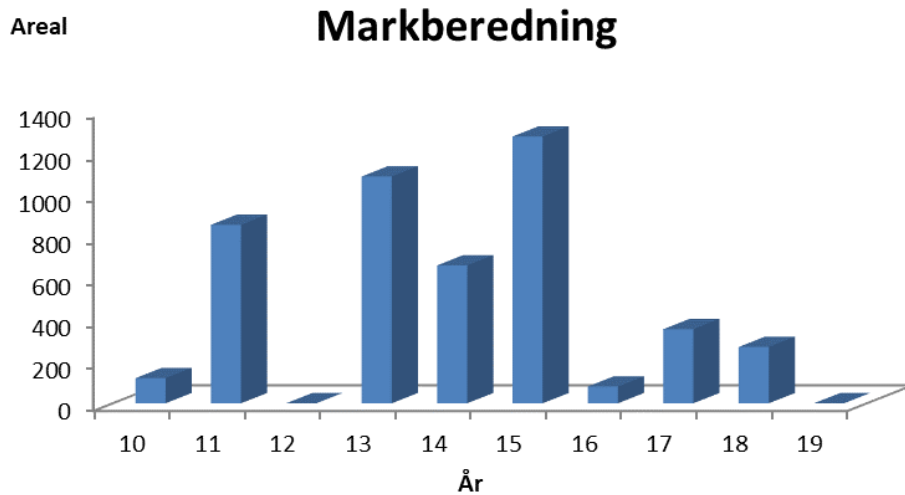
Skurtømmer	
Gran skurtømmer	13 147 m3
Furu skurtømmer	5 026 m3
Sum skurtømmer	18 173 m3
Massevirke	
Gran massevirke	13 976 m3
Furu massevirke	5 041 m3
Løv massevirke	1 780 m3
Sum massevirke	20 797 m3
Spesialvirke	
Spesialtømmer	1 150 m3
Stolper	0 m3
Sum spesialvirke	1 150 m3
Annet virke	
Ved	835 m3
Sum annet virke	835 m3
Total leveranse	40 955 m3
Selvhogst	0 m3
Beholdningsendring	102 m3
AVVIRKNING	41 057 m3

SKOGKULTUR

MARKBEREDNING

Det er ikke utført markberedning i Stange Almenning i 2019. Tiltaket var bestilt, men stor pågang og for liten kapasitet hos entreprenør gjorde at det ikke ble noe i 2019. Arealet vil bli markberedt i 2020.

FORYNGELSESKONTROLL

Arealer som er tilplantet eller lagt ut til naturlig foryngelse blir fulgt opp med befaringer i tråd med vedtatt strategi. All kontroll er utført med egne ansatte.

SÅING

Det er ikke forynget skog ved hjelp av såing i SA i 2019.

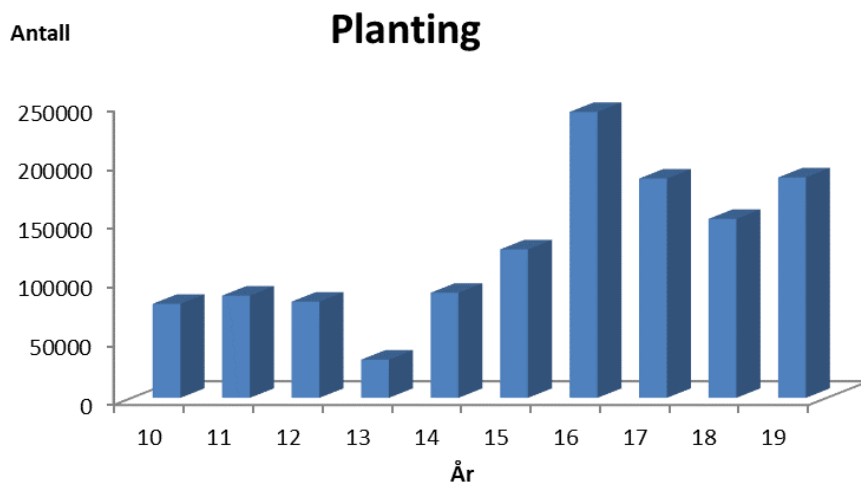
PLANTING

Etter en særdeles tørr sommer 2018 var det ikke annet å vente enn at det ble mye suppleringsplanting det påfølgende året.

Nøkkeltall: Suppleringsplanting med 60.960 planter fordelt på 540 daa
Nyplanting med 126.685 planter på 710 daa

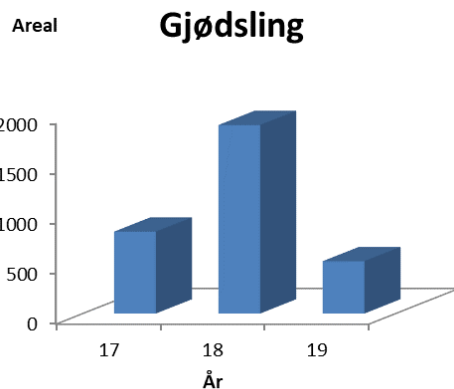
Vi har benyttet to forskjellige plantestørrelser (I tråd med strategien), M95 og M60, hvor de største plantene (M60-plugg) ble brukt på de beste bonitetene samt ved suppleringsplanting. Plantene var beskyttet mot gransnutebille enten ved hjelp av voks eller insekticidet Merit Forest. Vi har mottatt statstilskudd på suppleringsplantinga.

Plantingen er utført ved hjelp av innleie fra Mjøsen Skog SA og Elvelund Skogpleie.

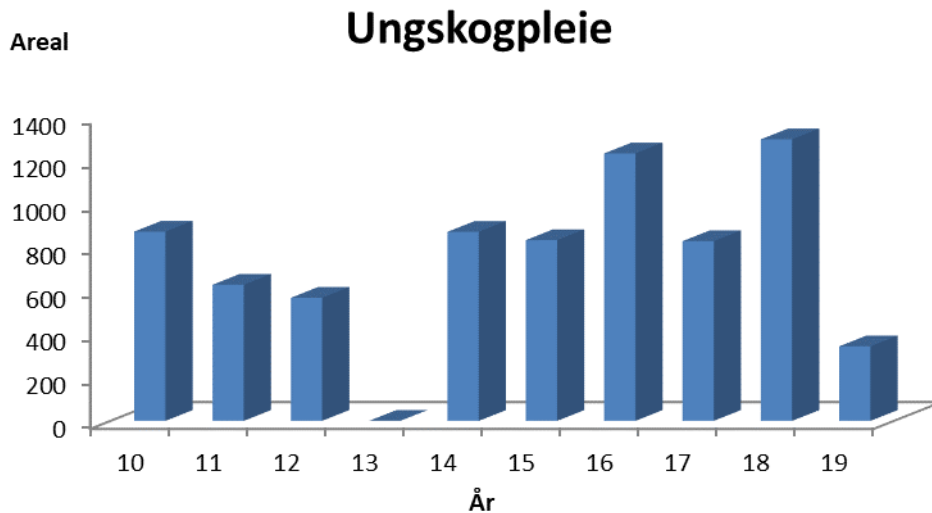
GJØDSLING

Det er gjødslet 522 da i 2019. Gjødsling er utført i bestand som er tynnet for 2-3 år siden. Tiltaket har blitt mere aktuelt i og med at regjeringen har vedtatt gjødsling skal sees på som et klimatilak. I tillegg til at investeringen er svært lønnsom i seg selv så gjøres det som et tiltak for raskere å få frem mer hogstmoden skog. Statsbidraget er derfor hevet til 40 %. Hele det gjødslede arealet var berettiget tilskudd og ble utført ved bruk av helikopter.

UNGSKOGPLEIE

Det ble kun utført ungsogspleie på totalt 342 daa i 2019. Grunnen til det lave arealet hadde flere årsaker. Kvalitetssikring av utvelgelse og gjennomføring av inngrepene var de viktigste årsakene til det beskjedne arealet.

VEGER

Flere veger i allmenningen i 2019 har blitt gruset. Det er totalt kjørt ut ca 13 000 tonn på vegnettet som et vedlikeholdstiltak. Arbeidet med opprusting av Lysjøvegen fra Djupdalsmyra til Lysjøen er igangsatt høsten 2019 og fullføres i 2020. Dette er helt nødvendige tiltak for å få tilgang på skogressursene i dette området. Ellers er det utført vanlig vedlikehold.

Vegnettet i Stange Almenning framstår nå som godt vedlikeholdt.

GRENSER

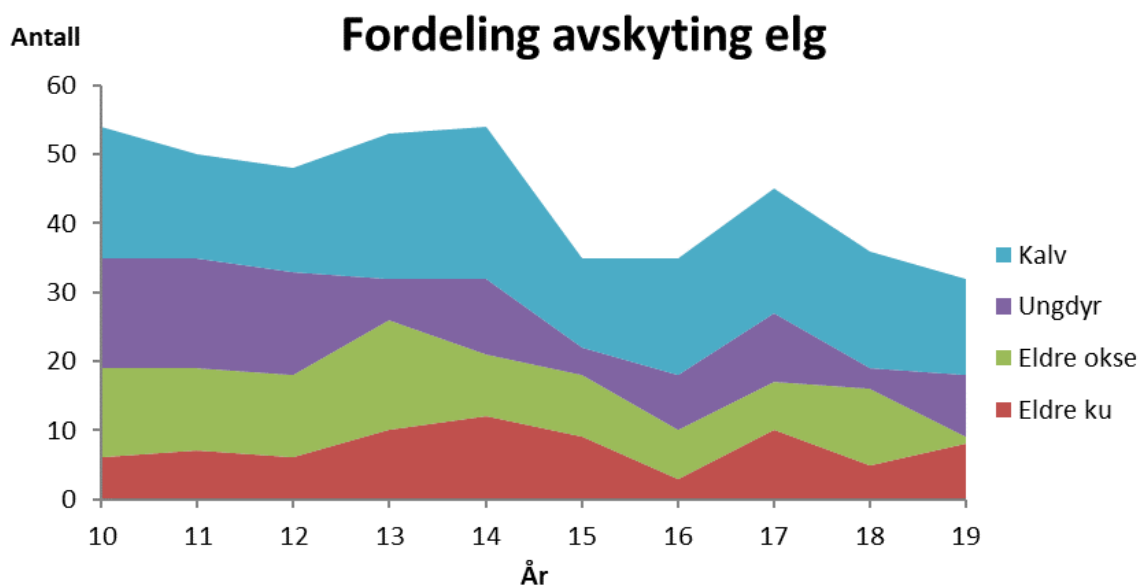
Det er satt i gang en fullstendig oppgang av alle Stange Almennings grenser. Det er veldig nyttig og på høy tid at dette blir gjort. Det er planlagt å fortsette jobben med grenser i Eidsvoll og Nord-Odal så vi får fullført alle grenser.

JAKT OG FISKE

ELGJAKT

For en skogvirksomhet som har tømmer som viktigste inntektskilde er det viktig å balansere elgbestanden mot beiteskader på skogen. I de senere årene er størrelsen på elgbestanden bevisst noe redusert for å unngå skader på skogen. Vi nådde ikke kvoten på elg i 2019. Av de 43 dyrene vi delte ut ble det felt 32. Årsakene til dette er både sammensatte og usikre, men det er grunn til å anta at streng vinter og tørr sommer i 2018 har hatt en innvirkning som merkes i 2019. Fra naturens side innebar dette en kraftig seleksjon av de sterkeste individene, men samtidig nødvendigvis en mulig nedgang i elgbestanden i forkant av jakten. Av de dyrene som ble skutt utgjør kalv og ungdyr over 70% av de felte, noe som er helt i tråd med målsettingen. Andelen kalv overstiger samtidig målet på minst 40%, slik vi også ønsker. For øvrig ble det felt bare en eldre okse. Sett under ett er dette en riktig utvikling i forhold til prosjektet vi har initiert for å øke kondisjonen i elgstammen i vår region.

Aldersgruppe	Hann	Hann (2018)	Hun	Hun (2018)	Sum
Eldre dyr	1	11	8	5	9
Ungdyr	6	1	3	2	9
Kalv	9	11	5	6	14
Sum	16	23	16	13	32

HJORTEJAKT

Vi nådde målsettingen om 16 felte hjort i kommunen. Av disse ble hele 9 dyr felt i SA, 2 i RA.

Aldersgruppe	Hann	Hann (2018)	Hun	Hun (2018)	Sum
Eldre dyr	5	1	7	2	12
Kalv	3	1	1	2	4
Sum	8	2	8	4	16

RÅDYRJAKT

Allmenningen hadde også sett for seg et noe høyere fellingstall enn de 18 rådyrene som jegerne tok ut i 2019. Fri kvote.

Aldersgruppe	Hann	Hann (2018)	Hun	Hun (2018)	Sum
Eldre dyr	13	12	4	0	17
Kalv	1	3	0	2	1
Sum	14	15	4	2	18

BEVERJAKT

Det ble ikke felt bever i Stange Almenning i 2018/2019.

Beverbestanden blir fulgt opp gjennom tellinger gjennomført i av Stange JFF.

JAKT PÅ STORE ROVDYR

Det ble felt én ulv i Stange Almenning i 2019, i Rasaberget den 3. januar.

SMÅVILTJAKT

Småviltjakta administreres av allmenningen. Også i 2019 startet deler av jakta (hare- og rovvilt) den 1.1. Ordinær småviltjakt med og uten hund startet 10.9. Heller ikke for 2019 har det vært meldt om noen problemer med tidlig jaktstart med hund. Jakta pågikk fram til 23/12. Krise i klekkingsperioden for skogsfugl.

Opplegget for predasjonskontroll er utviklet i samarbeid med Romedal Almenning og de to jeger- og fiskerforeningene. Samarbeidet fungerer godt. Gjennom en egen premieringsordning fikk tre jegere i allmenningen fritt småviltkort da hadde oppnådd nok poeng gjennom rovviltbekjempelse.

Allmenningen var også 2019 med på det felles Reveprosjektet i Hedmark.

Følgende fellingstall er registrert:

Art	2019	2018
Hare	30	57
Orrhane	22	39
Orrhøne	7	24
Tiur	15	23
Røy	20	33
Jerpe	1	0
Due	5	0
Rugde	2	3
And	3	5
Rev	13	23
Mink	0	4
Røyskatt	3	0
Grevling	4	1
Mår	4	6
Mårhund	0	0
Kråkefugl	6	46

Fiskemåke	0	0
Kanadagås	4	3
Ekorn	5	0
Bekkasin	1	0
Ilder	2	0

Det ble solgt 208 jaktkort inkludert gjestekort, dag/helgekort og 49 felleskort fra Romedal Almenning hvor det ble gitt mulighet til å jakte også i Stange Almenning.

Antall jaktdager	2019	2018
Vinter	140	60
Mai	5	3
Juni	5	1
Juli	6	3
August	19	37
September	497	538
Oktober	342	402
November	213	376
Desember	120	252
Totalt	1347	1672

FISKE

Fisket er fortsatt organisert gjennom SJFF. Inntektene fra salg av fiskekort utgjorde i 2019 kr 38 820,- (2018 kr 34 848,-).

LYSJØEN

Sammen med Akershus Fylkeskommune og Vannområdet Hurdalsvassdraget og Vorma har vi jobbet med en plan for å åpne for fiskevandring opp Lya og inn i Lysjøen. Uten den gode hjelpen fra leder i dette Vannområdet hadde vi ikke hatt mulighet til å gjennomføre forprosjektet, og utforme søknad om økonomisk støtte. Denne sendes medio januar 2020. Allmenningen har så langt kun bidratt med administrative timer.

BRUKSRETT

Årets bruksrettsbefaring ble arrangert den 14. juni og i overkant av 100 personer deltok. Befaringen startet på Sørli der blant annet tidligere disponent Arne Johnsen fortalte om hvordan tømmerterminalen kom til Sørli. På grunn av OL måtte tømmerterminalen på Hamar flyttes. Arne Johnsen kontaktet Anton Tøsti i Stange kommune og sammen fant de ut at Sørli måtte være det beste alternativet for ny tømmerterminal, noe de lyktes med å gjennomføre.

Deretter gikk turen til Wedelskogen der det ble orientert om sluttavvikning kulturskog i SA. Neste stopp var i Mjøsli der det ble servert lunsj med orientering rundt hytteutviklingen, før det ble informert om rovviltovervåking. Ved Jørnsmyrholen orienterte Riksantikvaren om Blækjeprojektet før ferden fortsatte til Sjøenden der Jonny og Jørgen fortalte om ungskogpleie i furuforyngelsen på brannflata. Dagen ble avsluttet med middag og sosialt samvær i Helgåsvika.

Høsten 2019 ble det gjennomført en kartlegging av hvordan regelverket for bruksrett fra 2017 fungerer for de bruksberettigede. Undersøkelsen handlet om bruksrettsreglene, bruksrettsportalen og utbetaling av ytelsene. Resultatene viste at de aller fleste er positive til det nye systemet.

I samarbeid med Romedal Almenning har bruksrettsreglene blitt revidert i løpet av 2019. Satsene er justert med konsumprisindeksen for det siste året. I Stange Almenning gjeninnføres ytelser til flis til husdyr i næring fra 01.01.20.

Styret holdt et informasjonsmøte i november der alle endringene ble gjennomgått og de fremmøtte fikk anledning til å komme med sine synspunkter.

Bruksreglene er også under revidering. Pr 31.12.19 er høring av utkastet gjennomført og skal sendes inn til departementet for godkjenning i starten av 2020.

Styret har hatt en løpende vurdering av bruksretter, sett i forhold til kravene for å inneha bruksrett i Stange Almenning. Lars Holth har startet gjennomgang av de bruksberettigede eiendommene som ønskes kontrollert. Kontrollen vil fortsette i 2020.

Stikkprøvekontrollen av uttakene på bruksrett har ikke avdekket noen store avvik.

To bruksretter er inndratt i 2019 og tre bruksretter fikk midlertidig inndragning for fire år, i påvente av gjennomføring av pålagte endringer som de har fått gjennom sine vedtak.

Pr. 31.12.19 var det 365 eiendommer som kunne utøve bruksrett i Stange Almenning.

Fordeling på størrelseskategorier:

0-50 daa: 181

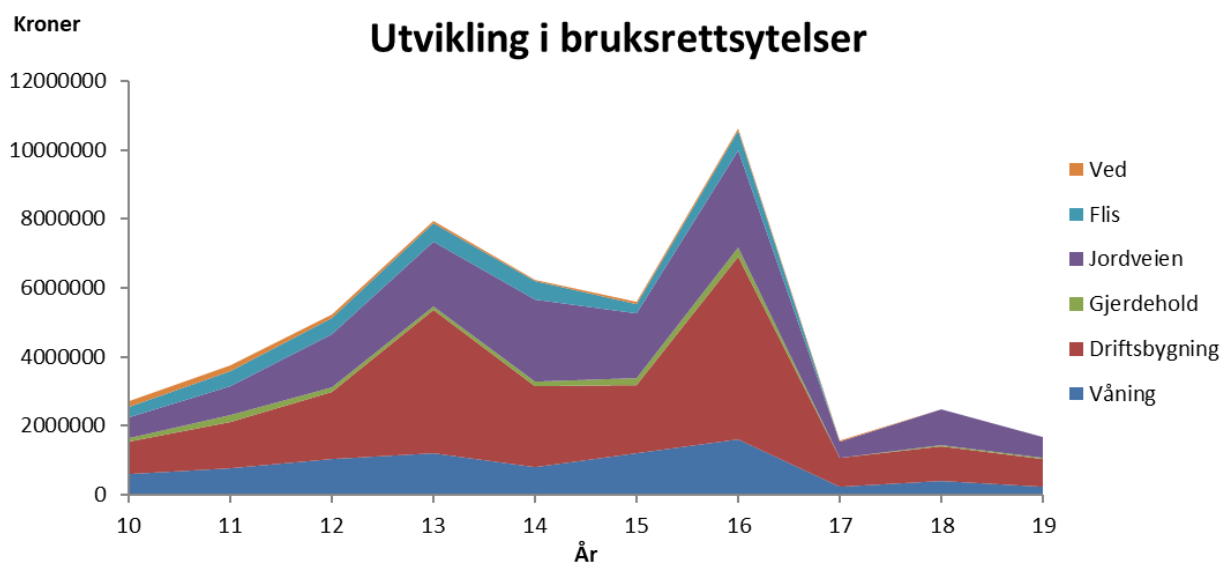
50-100 daa: 40

100-500 daa: 120

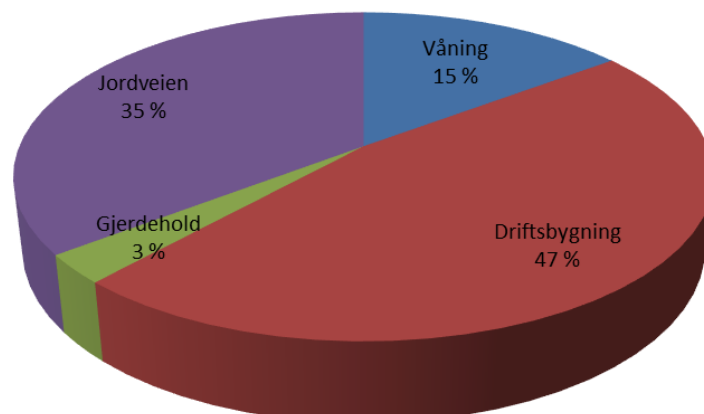
> 500 daa: 24

Utbetalt ytelse til de bruksberettigede er fordelt på følgende formål:

	2019	2018
Nybygg våning	101 380	35 290
Reparasjon våningshus	144 610	366 459
Nybygg driftsbygning	495 380	706 075
Reparasjon driftsbygning	286 665	302 671
Gjerdehold	47411	17 380
Jordveien	589 520	1 040 455
Jordveien	589 520	1 040 455
Flis til husdyr	0	0
Ved	0	0
Totalt	1 664 966	2 468 331

Fordeling bruksrettsytelser 2019

BEITESAKEN OG EIENDOMSRETTE

Småfebeitet har gradvis avtatt i omfang. Dette skaper gjengroing av det tradisjonelle landskapet i allmenningen, og gir vesentlige miljøkonsekvenser. En stor andel av våre truede og sårbare arter er faktisk betinget av generasjoners vedvarende bruk av utmarksbeite. Styret er derfor undrende til at landets miljømyndigheter bidrar aktivt til å bygge ned beitebruken.

For allmenningen som eiendom er sau en viktig for å ivareta verdiene. Det er liten sjanse for at ulv i området blir oppdaget om det ikke finnes sau i terrenget. Om det allikevel påvises ulv så har man ikke hjemmelsgrunnlag for å starte skadefelling uten at det er risikoutsatte beitedyr i området.

Styret kan vise til at miljøforvaltningen gjerne verner enkeltindivider av ulv, forklart med viktig genetikk. En slik situasjon kan føre til etablering av en ulveflokk på våre arealer, selv om allmenningen ligger utenfor rovdyrsonen. Ett alfapar alene eller en liten flokk av ulv dreper omtrent like mange elg årlig, og kan forventes et uttak av elg på opp mot 200 i året. Byttedyrene blir bare delvis fortært, og de gjenværende kadavrene gir mattilgang for mindre predatorer, som i fortsettelsen øker betydelig i antall og beskatter småviltet hardt.

Redusert småfebeite er altså en utfordring for både miljø-, opplevels- og økonomiske verdier på eiendommen. Styret har derfor prioritert å bistå beitenæringen med ulike tiltak for å legge forholdene til rette for næringen. Herunder har styret og administrasjonen støttet opp, og samarbeidet tett med det kommunale skadefellingslaget for å drive effektiv overvåking og skadefelling. Arbeidet følges opp og vil ytterligere forsterkes gjennom støtte og samarbeid med beitelagene.

I 2019 ble det sluppet 1673 sauer i allmenningene, mot 1852 året før. Når det gjelder ammekyr med kalv og ungdyr var antallet på 534 i 2019, mot 643 i foregående år. Tallene viser altså en nedgang for både sau og storfe på beite i allmenningen.

For å vise hva beitinga betyr for bruksretten i de to allmenningene i Stange, er det utført en beregning av produksjonsverdi basert på tilvekst av kjøtt/ull og vedlikeholdsfor for disse dyrene på utmarksbeite som viser en verdi på ca 2,0 millioner kroner mot 2,3 millioner i 2018.

Utviklingen i beitebrukere i Stange kommune:

	2005	2010	2015	2018	2019
SAU	34	28	15	12	13
STORFE	30	19	9*	15*	15*

* Inneholder ikke de som har dyr på hjemmebeite

For å kunne utøve beiteretten må de som vil slippe dyr på beite i allmenningen være medlem av beitelag. Det er utarbeidet felles retningslinjer for utøvelsen av beite. Det er også bestemt at de som skal slippe hest i allmenningen må være medlem av et beitelag.

Tapstallene for sau i 2019 var på 123 sau/lam. Det utgjør i snitt 7,35%, men det er store variasjoner mellom enkeltbesetninger.

Tapstallene for storfe var på ett dyr.

Vegetasjonskartleggingen av store deler av utmarka i Stange er nå ferdig og det er tatt initiativ til utarbeidelse av en beitebruksplan som skal danne grunnlag for framtidig utnyttelse av beitet i allmenningene i Stange. Denne vil ferdigstilles i løpet av 2020.

INDUSTRIENGASJEMENT

Industriengasjementet i Stange Almenning er samlet i Hedalmsystemet.

Morselskapet heter Hedalm Holding AS. Stanges andel er 6,05%.

Hovedaktiviteten i Hedalmsystemet er nå knyttet til utleie av industrieiendom på Hjellum til Moelven Byggmodul AS gjennom selskapet Hedalm Eiendom AS. I tillegg eier Hedalm Holding 8% i Oplandske Bioenergi og 50% i Vik Eiendom.

Resultatet etter skatt i Hedalm Holding AS ble i 2019 på kr. - 4.747.703,-

Stange Almenning eier sammen med Romedal Almenning selskapet Lindstad KS som driver utleie av areal og bygninger til Optimera AS på gamle Lindstadsaga i Stange.

Resultatet i KS Lindstad var i 2019 kr. 395.716,-

KOIER

I 2019 har vi overskredet budsjettet på koier. Hovedsakelig skyldes dette at to av prosjektene hvor vi hadde planlagt større reparasjoner ble mer omfattende enn forutsatt. I og med at koiene er utleid var det ikke annet å gjøre enn å fullføre de påbegynte arbeidene. Det var ti koier hvor kontrakten hadde utløp 31.12.2019. Av disse har sju skrevet ny kontrakt.

Stange Almenning hadde ved utgangen av året 51 koier utleid.

UTLEIE ARBEIDSKRAFT

I første halvdel av året var det mindre etterspørsel etter vår kompetanse enn hva som var tilfelle året før. Imidlertid tok dette seg kraftig opp etter ferien slik at oppdragsmengden utover høsten var bra. Oppdrag i egen kommune samt noe utenfor – øvrige steder i Innlandet.

Går du med planer om å ta tak i et eldre laftet hus på din eiendom, kan du kontakte oss for en befaring/kostnadsvurdering. En slik første kontakt er helt uforpliktende. I tillegg til kompetanse, har vi egnede materialer og tømmer tilgjengelig.

HYTTEOMRÅDER

Vi opplever at hyttemarkedet er sterkt endret i løpet av kort tid. De generelle trekkene er at kjøperne er lite interesserte i tomter som skal bebygges på egenhånd, og derimot foretrekker nøkkelferdige hytter. Kravene til standard er vesentlig strengere, og det samme er ønskene om tilrettelagte tilbud i tilknytning til hyttene.

Stange kommune er i liten grad interesserte i å legge til rette for hytter, og stiller krav om fullstandard løsninger for å akseptere nye prosjekter. Det innebærer at grunnlagsinvesteringene for hyttefelter blir så høye at det er vanskelig å etablere felter av begrenset omfang. For å tiltrekke seg kunder til større felter kreves helt spesielle og attraktive tilbud som vi i liten grad kan tilfredsstille på allmenningens arealer. Vi snakker da særlig om snøsikre skiområder, eller typiske fjellområder, som vi i liten eller ingen grad har på allmenningens grunn. Primærstrategien er derfor å ferdigstille de hyttefeltene vi allerede har startet opp.

MJØSLI

Allmenningen har et løpende samarbeid med Mjøsli for å utvikle hytteområdet til beste for både utvikleren og allmenningen. Det selges stadig tomter til Mjøsli, selv om fremdriften tar lenger tid enn antatt. Styret er positive til at programmet «Sommerhytta» bli spilt inn i Mjøsli, og forventer at dette gir en markedsføringseffekt som vil merkes. Styret har besluttet å bidra med en gratis hyttetomt inn i prosjektet. Videre bistår administrasjonen i arbeidet for å utvikle et attraktivt aktivitetstilbud i nærområdene til Mjøsli.

GRANERUDSJØEN NORD

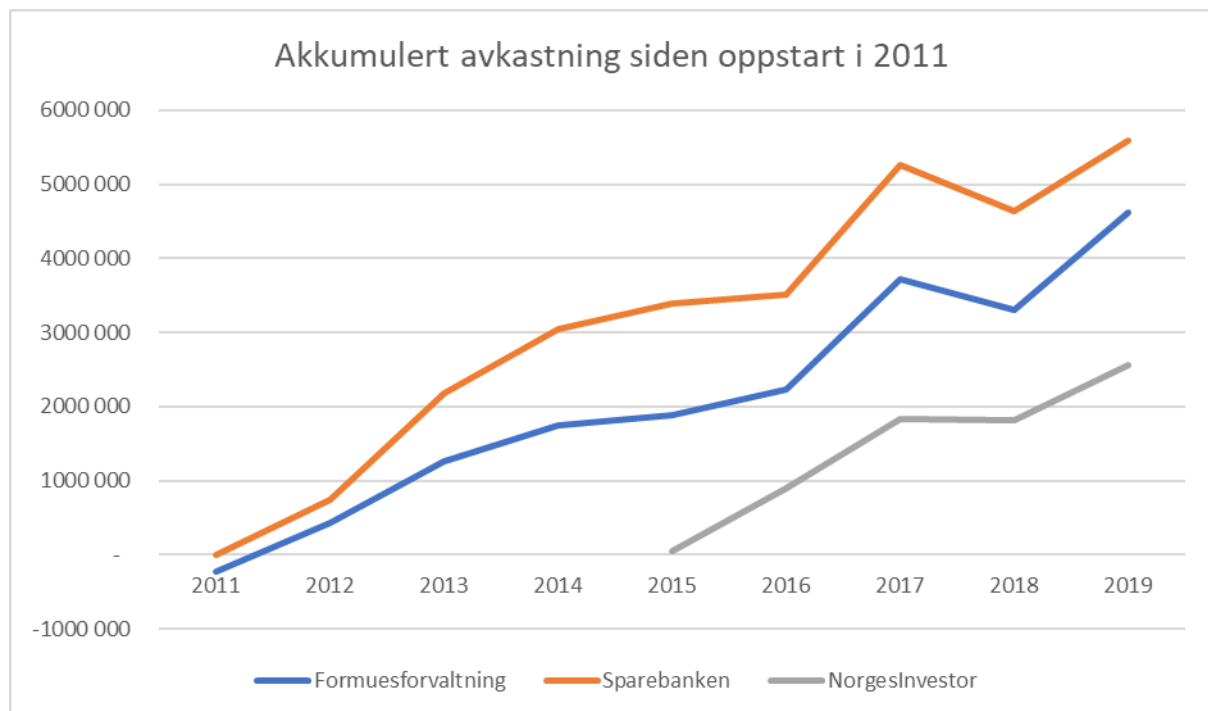
Det andre hyttefeltet i Stange Almenning er Granerudsjøen. Her har vi nå 17 tomter ledige. Det er nå lagt strøm til feltet, og vi har tro på at dette vil gi det nødvendige løftet for å ferdigstille hyttefeltet. I tillegg jobbes det med en oppgradering av VA-delen og andre regulerings tekniske elementer. Intensjonen med dette arbeidet er at vi skal bli mer attraktive overfor nye kunder. I tillegg har vi i ferd med å inngå en avtale om å benytte en nybygd hytte på feltet til visninger.

TEKNISKE INSTALLASJONER

Ansatte i SA har gjennomført en befaring m/ tilstandsrapport på bruer og dammer (eldre fløtningsinstallasjoner). Dette er gjort som ett av flere elementer i forbindelse med revidering av HMS på eiendommen. Tilstanden er stort sett bra, men det kan være behov for noen tiltak i Gaukilvassdraget. Her samarbeides det med Romedal Almenning.

FINANSFORVALTNINGEN

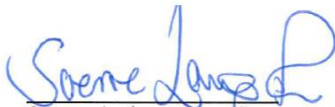
Kapitalen er fordelt på tre forvaltere for å spre risiko, samtidig som kapitalen også internt blant de tre forvalterne er fordelt på ulike aktivagrupper. Utvalget som forestår finansforvaltningen gir føringer til forvalterne om hvilken strategis linje som skal følges. 2019 var et historisk godt år i finansmarkedet. Til tross for vårt valg om lav risiko opplevde vi god avkastning gjennom året som vi har lagt bak oss.

STYRETS HOVEDFOKUS FOR 2020

Styret er tilfreds med de økonomiske resultatene som administrasjonen presenterer i det noe turbulente tømmermarkedet vi har opplevd siden sommeren 2019. Styret er også tilfreds med at allmenningen tar en rolle som samfunnsaktør i lokalmiljøet og kommunen. Vi opplever generelt en positiv sameksistens med omgivelsene, samtidig som eiendommen leverer betydelige verdier til landbruket. Styret vil derfor takke hver og en i administrasjonen for den innsatsen som legges for dagen i driften.

Vallset 6. mars 2020

Sverre Andreas Lang-Ree
styreleder

Jon Tomassen
nestleder

Valborg Alhaug
styremedlem

Ole Bjarne Enger
styremedlem

Lars Gudbrand Gløtvold
styremedlem

Gaute Nøkleholm
Allmenningsbestyrer

RESULTATREGNSKAP

Stange Almenning**Resultatregnskap**

	Note	2019	2018
Driftsinntekter			
Salgsinntekt tømmer		20 039 253	16 873 514
Andre driftsinntekter	12	3 991 090	4 112 786
Sum driftsinntekter		24 030 343	20 986 300
Driftskostnader			
Varekostnad		34 466	26 185
Lønnskostnad	6	2 482 576	2 276 080
Ordinære avskrivninger	5	1 417 780	900 272
Andre driftskostnader	6, 7, 12	14 195 822	12 833 209
Sum driftskostnader		18 130 645	16 035 746
Driftsresultat		5 899 697	4 950 554
Finansinntekter og -kostnader			
Renteinntekter	8	1 002 194	913 822
Andre finansinntekter	8	2 514 238	1 245 673
Nedskrivning av finansielle anleggsmidler	3	-287 236	-184 427
Rentekostnader	8	-133 756	-254 549
Andre finanskostnader	8	0	-2 737 710
Resultat av finansposter		3 095 440	-1 017 191
Ordinært resultat før skattekostnad		8 995 138	3 933 363
Skattekostnad på ordinært resultat	14	32 457	-2 165 000
Ordinært resultat		8 962 681	6 098 363
Årets resultat		8 962 681	6 098 363
Overføringer			
Bruksrettsytelser	2	-1 664 966	-2 468 332
Overført til eiendomsfond	9	-322 768	-2 551 745
Overført til skogkulturfond	9	0	-239 392
Overført til annen egenkapital	9	-6 974 947	-838 895
Sum overføringer		-8 962 681	-6 098 363

BALANSE

Stange Almenning

Balanse pr. 31.12.

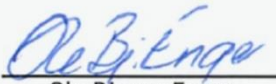
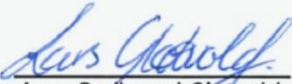
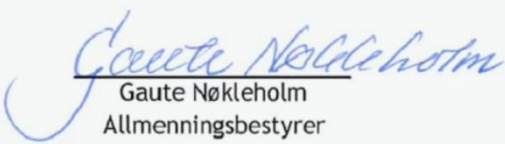
EIENDELER	Note	2019	2018
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Driftsplaner	5	107 868	143 824
Utsatt skattefordel	14	2 169 698	2 200 000
Sum immaterielle eiendeler		2 277 566	2 343 824
Varige driftsmidler			
Fast eiendom	5	723 235	938 062
Anlegg	5	3 968 254	3 776 125
Driftsløsøre, inventar o.l.	5	37 721	47 151
Sum varige driftsmidler		4 729 209	4 761 337
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	4	5 000 000	5 000 000
Investeringer i aksjer og andeler	3	1 547 329	1 834 565
Andre langsiktige fordringer	11	10 201 746	9 841 224
Sum finansielle anleggsmidler		16 749 075	16 675 789
Sum anleggsmidler		23 755 850	23 780 950
OMLØPSMIDLER			
Varer			
Beholdninger	10	2 647 266	1 199 984
Fordringer			
Kundefordringer		3 134 438	1 244 972
Andre kortsiktige fordringer		187 771	187 015
Sum fordringer		3 322 209	1 431 987
Investeringer			
Aksjefond, obligasjoner og andre verdipapirer	8	36 508 956	30 603 438
Bankinnskudd, kontanter o.l.			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	13	2 633 092	3 886 441
Sum omløpsmidler		45 111 524	37 121 850
SUM EIENDELER		68 867 374	60 902 800

Stange Almenning

Balanse pr. 31.12.

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2019	2018
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Kulturfond	9	5 814 251	5 814 251
Eiendomsfond	9	52 957 726	52 634 958
Annen egenkapital	9	7 929 223	954 277
Sum egenkapital	9	66 701 200	59 403 485
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 200 364	686 754
Betalbar skatt	14	2 155	0
Skyldige offentlige avgifter	13	500 082	22 408
Annen kortsiktig gjeld		463 572	790 153
Sum kortsiktig gjeld		2 166 174	1 499 315
Sum gjeld		2 166 174	1 499 315
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		68 867 374	60 902 800

Vallset, 06.03.2020
Styret i Stange Almenning

 Sverre Andreas Lang-Ree styreleder	 Jon Tomassen nestleder	 Valborg Alhaug styremedlem
 Ole Bjarne Enger styremedlem	 Lars Gudbrand Gtøtvold styremedlem	 Gaute Nøkleholm Allmenningsbestyrer

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Stange Almenning

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	8 995 139	3 933 363
Avskrivninger	1 417 780	900 272
Urealisert gevinst verdipapirer	0	2 737 710
Endring i beholdninger	-1 447 282	-169 252
Endring kundefordringer	-1 889 466	-120 800
Endringer i leverandørgjeld	513 610	-1 129 112
Endring i andre poster	-210 186	-809 413
Netto likv.endring fra virksomheten	7 379 595	5 342 768
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Salg av eiendom	0	8 866 977
Investeringer i varige driftsmidler og skog	-1 349 696	-3 954 516
Gevinst ved salg verdipapirer	566 233	1 241 751
Opptak / nedbetaling av langsiktig gjeld	0	-7 481 642
Endring aksjefond/obligasjoner	-6 184 515	1 817 749
Netto likv.endring fra investeringer	-6 967 978	490 319
Utbetalte bruksrettsytelser	-1 664 966	-2 468 332
Netto endring i likvider gjennom året	-1 253 349	3 364 755
Kontanter og bankinnskudd 1/1	3 886 441	521 686
Kontanter og bankinnskudd 31/12	2 633 092	3 886 441
Årets endring	-1 253 349	3 364 755

NOTER

Noter 2019

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Allmenning er i utgangspunktet ikke et eget skattesubjekt. Inntekter i allmenningen skal derfor som hovedregel beskattes på bruksberettigedes hånd ved at mottatt bruksrettsytelser er skattepliktige. Etter skatteloven § 2-2 første ledd bokstav h skal imidlertid allmenningskassen lignedes som eget skattesubjekt. Med allmenningskasse forstås de midler som er oppspart i virksomheten ved allmenningens drift og som er plassert i bank eller annen virksomhet (sidevirksomheter) utenom allmenningskassen. Denne virksomheten beskattes med 22 % av inntekt og 0,15 % på skattepliktig formue.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Avskrivningsperioden for fast eiendom anskaffet etter 2009 er dekomponert i en del som gjelder råbygget og en del som gjelder faste tekniske installasjoner. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Markedsbaserte aksjer bokføres til markedsverdi.

Varer

Tømmerlager er vurdert til påløpne driftskostnader. Andre lager er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Pensjonsforpliktelser

Allmenningens pensjonsforpliktelser overfor nåværende ansatte er dekket ved en kollektiv pensjonsordning. Årets innbetalte pensjonspremie og innbetaling til pensjonspremiefond er kostnadsført i resultatregnskapet.

Aksjer og andeler

Aksjer i tilknyttet selskap er bokført til anskaffelseskost. Mottatt utbytte er i disse tilfeller ført som utbytte under finansinntekter i utbetalingsåret.

Noter 2019

Note 2 Eierforhold

Allmenningene hadde pr 31.12.2019 365 bruksberettigede.

Note 3 Aksjer og andeler i andre foretak m.v.

	Eierandel	Balanseførtverdi
Anleggsmidler		
Hedalm Holding AS	6,05%	1 020 579
Smart Carbon AS	10%	3 000
Andel i Mjøsen Skog AS		523 750
Sum		1 547 329

Hedalm Holding AS eier følgende datterselskap:
Hedalm Eiendom AS 100%

Aksjene i Hedalm Holding AS er nedskrevet med kr 287 236 i 2019.

Note 4 Datterselskap, tilknyttet selskap m.v

Stange Almenning har følgende investeringer i tilknyttet selskap som er regnskapsført etter kostmetoden:

	Forretningskontor	Eierandel/ stemmeandel	Anskaffelseskost
Lindstad AS	Romedal	50%	500 000
Lindstad KS	Romedal	45%	4 500 000
Sum			5 000 000

5 Varige driftsmidler

	Driftsplaner	Inventar driftsløsøre	Anlegg	Fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01	369 165	94 298	7 793 276	2 170 975	10 427 714
Tilgang			1 349 696		1 349 696
Avgang/tilskudd					0
Anskaffelseskost 31.12	369 165	94 298	9 142 973	2 170 975	11 777 410
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-261 297	-56 577	-5 174 719	-1 447 740	-6 940 333
Balanseført verdi pr 31.12	107 868	37 721	3 968 253	723 235	4 837 077
Årets avskrivninger	35 956	9 429	1 157 568	214 827	1 417 780
Levetid	10 år	10 år	10 år	10 år	

Noter 2019
Note 6 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til daglig leder, styret og revisor

Lønnskostnader	2019	2018
Lønninger	2 111 524	1 941 793
Arbeidsgiveravgift	312 407	283 533
Pensjonskostnader	-1 181	-8 947
Andre ytelser	59 826	59 701
Sum	2 482 576	2 276 080

Selskapet har i 2019 sysselsatt 3,5 årsverk.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov og dekker innskuddspensjon for alle ansatte.

I tillegg er allmenningen tilknyttet AFP-ordningen. Dette omfatter 3 ansatte. Utover dette har allmenningen ingen pensjonsforpliktelser.

	2019	2018
Årets premie til kollektiv pensjonsordning	89 063	85 865
Herav dekket av premiefond	-89 063	-85 865
Inntrukket fra medlemmer	-35 649	-32 271
Kostnadsført premie til kollektiv pensjonsordning	-35 649	-32 271
Saldo på premiefond pr 31.12	342 267	416 736

Ytelser til ledende personer	Allmenningsbestyrer	Styret
Lønn	439 493	285 550
Pensjonskostnader	21 557	0
Annen godtgjørelse	5 440	0
Sum	466 490	285 550

Stange Almenning leier inn bestyrer fra Romedal Almenning. Stange Almenning er belastet med 41% av hans lønn.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2019 utgjør kr 41 000.

I tillegg kommer honorar for utarbeidelse av årsregnskap og ligningspapirer kr 17 500 og andre tjenester med kr 9 120.

Note 7 Andre Driftskostnader

I beløpet inngår kostnader for avvirkning tømmer (skogsentreprenører) med kr 7 096 759 (kr 5 301 038 i 2018).

Noter 2019
Note 8 Finansinntekt, finanskostnad og verdipapirer

	2019	2018
Renter av bankinnskudd og andre renter	141 138	50 063
Kompensasjonsrente tømmerlager i skogen	0	18 631
Renter av pengeplasseringer	500 534	506 917
Beregnet rente fordring Hedalm Holding AS	37 754	27 589
Beregnet rente fordring salg Sørli	322 768	310 622
Sum renteinntekt	1 002 194	913 822
Realisert kursgevinst pengeplasseringer	566 233	1 241 751
Urealisert gevinst pengeplasseringer	1 944 072	0
Annen finansinntekt	3 933	3 922
Sum annen finansinntekt	2 514 238	1 245 673
Urealisert tap pengeplasseringer	0	-2 737 710
Sum rentekostnad	-133 756	-254 549
Beholdning av andeler i aksjefond/obligasjoner er vurdert til kursverdi pr 31.12 og består av følgende aksjeklasser:		
Pengemarked, rente og obligasjonsfond	11 857 341	8 589 557
Enkeltobligasjoner	4 621 882	4 375 707
Sum Rentebærende investeringer	16 479 223	12 965 264
Aksjefond	19 606 904	17 438 849
Hedgefond	0	0
Aksjer i eiendomsselskaper	422 829	199 325
Sum egenkapitalinvesteringer	20 029 733	17 638 174
Sum aksjefond, obligasjoner og andre verdipapirer	36 508 956	30 603 438

Anskaffelseskost på verdipapirene er MNOK 33,2

Noter 2019
Note 9 Egenkapital

	31.12.2018	Årets endring	31.12.2019
Skogkulturfond	5 814 251	0	5 814 251
Eiendomsfond	52 634 958	322 768	52 957 726
Sum bunden egenkapital	58 449 209	322 768	58 771 977
Annen egenkapital	954 277	6 974 947	7 929 223
Sum egenkapital	59 403 485	7 297 715	66 701 200

Årets endring Eiendomsfond:

Beregnet rente, fordring Sørli

322 768

Sum årets endring
322 768
Årets endring annen egenkapital:

Årets resultat andel til fri egenkapital

6 974 947

Sum årets endring
6 974 947
Note 10 Beholdninger

	2019	2018
Hyttefelt	2 449 961	838 000
Tømmerlager	197 305	361 984
Sum	2 647 266	1 199 984

Note 11 Fordringer

	2019	2018
Fordringer med forfall senere enn ett år		
Hedalm Holding AS	1 624 050	1 586 296
Fordring kjøpesum Sørli	8 577 696	8 254 928
Sum	10 201 746	9 841 224

Lån til Hedalm Holding AS er renteberegnet med 1,77%

Allmenningen solgte i 2008 grunn på Sørli for kr 35 000 000. Ved inntektsføring ble det tatt hensyn til renteeffekten ved at deler av betalingen skjer over flere år. Fordring knyttet til dette salget er pr 31.12.2019 balanseført med kr 8 577 696 etter at det er tatt hensyn til renteeffekten ved at fordringen ligger frem i tid. Årets renteeffekt utgjør kr 322 768 og er inntektsført under renteinntekt i resultatregnskapet (se note 6).

Andre langsiktige fordringer består også av fordring på Hedalm Holding AS etter kapitalnedsettelse i 2012. Kapitalnedsettelsen hadde en avtalt nedbetalingstid på 6 år og hovedstol på fordringen er kr 2 721 917. Det er beregnet rente i 2019, men ikke betalt avdrag på fordringen i 2019. Restsaldo på fordringen er kr 1 624 050 pr 31.12.2019.

Noter 2019
Note 12 Skogavgiftskonto

		2019	2018
Planting	1 206 437		
Statsbidrag	-229 718	976 719	902 437
Rydding - regulering - ungsogpleie	145 151		
Statsbidrag	-35 203	109 948	397 064
Markberedning	0		
Statsbidrag	0	0	42 565
Gjødsling	203 860		
Statsbidrag	-71 816	132 044	370 919
Sommervedlikehold veg		1 867 933	1 377 268
Forsikringspremie skog		34 079	33 749
Sum forbruk		3 120 723	3 124 002
Avsatt til årets avvirkning		2 057 151	1 710 682
Tilført renter på skogfond		0	239 392
Årets forbruk		3 120 723	3 124 002
Årets endring godskrevet/belastet drift		-1 063 572	-1 173 928

Note 13 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) er på kr. 140 118.

Note 14 Skatt

	2019	2018
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Skatt på inntekt	0	0
Skatt på formue	2 155	0
Sum beregnet betalbar skatt	2 155	0
Endring i utsatt skatt	30 302	-2 165 000
For lite/mye avsatt tidligere år	0	0
Betalbar skatt	2 155	
Årets totale skattekostnad	32 457	-2 165 000
Grunnlag for beregning av utsatt skattefordel	-9 575 029	-10 001 758
Beregnet utsatt skattefordel 22%	-2 106 506	-2 200 387

Alle midlertidige forskjeller kan utlignes, og dette er gjennomført i beregningen av utsatt skattefordel. Det er også tatt hensyn til allmenningens skatteforhold.

Noter 2019

Note 15 Pantstillelser og garantier

Almenningen har ingen pantstillelser eller garantier pr 31.12.2019

AVDELINGSREGNSKAP

SKOGEN

Inntekter	2019	2018
Salg skur- og spesialtømmer	11 227 274	9 543 782
Salg massevirke og ved	9 143 501	5 847 918
Bonuser	-3 905	1 715 980
Måleavgifter	-373 697	-307 072
Vegavgifter	411 989	391 674
Tilskudd	336 737	412 415
Andre inntekter	129 540	215 787
Sum inntekter	20 871 439	17 820 484
Kostnader		
Kostnader avvirkning	-7 802 777	-6 170 450
Kostnader skogkultur	-1 555 448	-2 125 400
Kostnader vegvedlikehold	-1 422 406	-1 060 102
Andre kostnader	-133 882	-259 989
Avskrivninger	-1 193 524	-676 015
Beholdningsendring tømmer		
Fordeling felleskostnader	-943 366	-926 991
Sum kostnader	-13 051 403	-11 218 947
Driftsresultat	7 820 036	6 601 537

UTMARK

Inntekter	2019	2018
Inntekter jakt	677 825	731 865
Inntekter fester	377 298	388 636
Innfestningsavgift hyttefelt		
Inntekter skogshusvære	688 400	697 203
Inntektsreduksjon	-36 750	-36 750
Andre inntekter	16 035	46 089
Sum inntekter	1 722 808	1 827 043
Kostnader		
Kostnader jakt	-123 135	-187 201
Drifts-/utbyggingskostnader hyttefelt		
Kostnader fester	-106 930	-104 048
Kostnader skogshusvære	-812 981	-429 941
Andre kostnader	-214 827	-214 827
Fordeling felleskostnader	-230 678	-226 674
Sum kostnader	-1 488 551	-1 162 691
Driftsresultat	234 257	664 352

ANNEN VIRKSOMHET

Inntekter	2019	2018
Salg eksterne tjenester	435 284	339 429
Inntekter fester	44 790	31 000
Andre inntekter eiendom	313 551	349 495
Sum inntekter	793 625	719 924
Kostnader		
Kostnader eksterne tjenester	-399 864	-286 581
Andre kostnader eiendom	-355 787	-504 143
Fordeling felleskostnader	-550 959	-541 395
Sum kostnader	-1 306 610	-1 332 119
Driftsresultat	-512 985	-612 195

ADMINISTRASJON

Inntekter		
Bidrag fra Romedal Almenning	545 734	482 546
Andre inntekter	26 359	0
Sum inntekter	572 093	482 546
Kostnader		
Lønnskostnader	-958 572	-815 953
Styrehonorar og annen driftskostnad styret	-383 039	-516 346
Andel lønnskostnader Romedal Almenning	-1 822 728	-1 884 482
Kontorkostnader fellesadministrasjonen	-298 846	-327 635
Husleie	-97 238	-94 163
Driftskostnader egen administrasjon	-141 651	-116 621
Driftskostnader bruksrett	-235 983	-125 494
Fordeling felleskostnader	1 725 002	1 695 060
Sum kostnader	-2 213 055	-2 185 634
Driftsresultat	-1 640 962	-1 703 088

OPPSUMMERING

Inntekter		
Skogen	20 871 439	17 820 484
Utmark	1 722 808	1 827 043
Annen virksomhet	793 625	719 924
Administrasjonen	572 093	482 546
Sum inntekter	23 959 965	20 849 997
Kostnader		
Skogen	-13 051 403	-11 218 947
Utmark	-1 488 550	-1 162 691
Annen virksomhet	-1 306 610	-1 332 119
Administrasjon	-2 213 055	-2 185 634
Sum kostnader	-18 059 618	-15 899 391
Driftsresultat årets drift	5 900 347	4 950 606

REVISJONSBERETNING

Parkgata 83
Postboks 460
2304 Hamar
www.bdo.no

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøte i Stange Almenning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Stange Almenning.

Årsregnskapet består av:

- Balanse per 31. desember 2019
- Resultatregnskap for 2019
- Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon identifisert ovenfor med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og bestyrers ansvar for årsregnskapet

Styret og bestyrer (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av mistligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

BDO AS

Tom Erik Lehne
 statsautorisert revisor
 (elektronisk signert)

Pinnco Dokumentnr: SGT18-WWDXP-7483M-7NKG-3UD5A-0P8HA